

ning, eller den aflægges for den kristne Dvirghed, mener jeg, at det, som den religiøse Tødelægger meest Vægt paa, nemlig, at Hovedet er bedækket, naar Guds Navn nævnes, bør med langt mere Rimelighed bruges ved Edsaflæggelsen, end det, at han opløfter den høire Haand. Der er langt Mere, der taler for, at dette skal finde Sted, og at det har været det Almindelige, end at den høire Haand opløstes; thi dette Sidste har albeles ingen religiøs Betydning for Tøden. Med disse saa Ord skal jeg tillade mig at anbefale de Forslag, jeg har stillet.

Justitsministeren: Som jeg allerede har tilladt mig at bemærke under Sagens første Behandling, er der ikke fra min Side Noget at erindre mod de Vædringsforslag, der ere stillede af Udvalget i Betænkningen under Nr. 1, 2 og 3. Det Samme gjælder med Hensyn til det Vædringsforslag, som foreligger fra den ærede Ordspørrer og et æret Medlem af Udvalget (Hass), og som angaaer Forpligtelsen til at aflægge Ed om Løverbagen og paa Helligdagene. Saaledes som den ærede Ordspørrer bemærkede, er det fremkaldt ved en Erindring, der fra min Side blev fremsat under første Behandling, og jeg kan ikke troe Andet, end at den Maade, hvorpaa det er redigeret, ogsaa vil være tilstrækkelig. Det ligger nær nok at erindre derimod, at Undtagelsen „naar det er paatrængende nødvendigt“ i sig selv indeholder Noget, der er ubestemt; det aabner Veien for et Skjøn, men jeg troer ogsaa, at de Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om Anvendelsen, ere netop af den Natur, at det hører til de Forhold, hvor Noget maa kunne overlades til et Skjøn. Efter hvad jeg har bragt i Erfaring, er der ikke heller Andet at iagttage fra Tødens Side, end at han selv, hvor han har Betænkning ved at aflægge Ed om Løverbagen eller paa Helligdage, ikke gjør det uden i de Tilfælde, hvor der er paatrængende Nødvendighed tilstede derfor, og det er efter den mosaiske Retsspraxis upaatvivlelig Tilfældet, at hvor det betydes ham, at der er en paatrængende Nødvendighed tilstede for at aflægge Ed om Løverbagen eller paa Helligdage, vil det fra hans Side ikke heller møde nogen Vanskelighed. Tværtimod vil de Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om An-

vendelsen af et saadant Skjøn, for mere at fremtvinge Ed'en eller bringe Den, der ikke er tilbøjelig dertil, til at aflægge den, vistnok være meget saa. Forsaavidt der er Spørgsmaal om Forhør, Ed, der aflægges for Dvirgheden, vil det Naturlige ganske sikkert være, at den nærmest paafølgende Søndag berammes til at modtage en saadan Ed, og jeg kan i Grunden kun tænke mig eet Tilfælde, hvor det kunde være forbundet med særdeles Vanskelighed at faae Tøden edkæstet, naar der ikke gjøres en saadan Undtagelse, og det er, hvor det maatte være Tilfældet, at den ordinære Thingdag holdes paa en Løverbagen. Det er nok muligt, at saadanne Tilfælde eksistere, og i saa Fald vil der altsaa kunne blive Spørgsmaal om at lade Tøden aflægge Ed'en paa en Løverbagen. Det vilde rimeligtvis ogsaa, hvis man vilde give en Bestemmelse i Loven for saadanne Tilfælde, komme til at fremtræde baade i sig selv som noget aldeles Specielt, og maastee vilde tillige et Forsøg paa at gjøre det vise, at selve Formuleringen deraf vilde være forbunden med store Vanskeligheder. Jeg troer altsaa, at der ikke er Noget iveien for, at det høitærede Thing vedtager Vædringsforslaget, saaledes som det er stillet.

Derimod tør jeg ikke anbefale, eller rettere sagt, jeg maa vel egentlig fraraade det høitærede Thing at gaae ind paa det Vædringsforslag, der er stillet af et Mindretal af Udvalget (Hass), forsaavidt der deri er foreslaaet at tilføie efter Ordet „Gud“ Ordet „Amen“. Jeg har allerede under første Behandling gjort opmærksom paa, at dette Ord ikke benyttes eller har været benyttet ved den jødiske Ed; men at der med Hensyn til nogle enkelte Rettergangseder, med Hensyn til nogle Eder, som i visse processuale Tilfælde bleve aflagte, forekommer Anvendelsen af Ordet „Amen“, men kun paa en saadan Maade, at det er i de Tilfælde, hvor den Paagældende ikke selv fremfører Ed'en, men hvor han, hvis jeg tør bruge det Udtryk, ligesom paa sig selv overfører Indholdet og Betydningen af, hvad der udtales af en Anden. I saadanne Tilfælde har man brugt Udtrykket „Amen“; men det er fremmed for den egentlige mosaiske Ed, hvor det ikke